

DIT IS HET JAARVER-
SLAG 2022 VAN HET
EKWC, HET EURO-
PEES KERAMISCH
WERKCENTRUM, DAT
ZICH INZET VOOR
DE ONTWIKKELING
VAN KERAMIEK IN DE
KUNSTEN.

VOORWOORD

2022 was voor het EKWC een jaar vol veranderingen. Na meer dan 10 jaar directeur te zijn geweest van het EKWC vertrok Ranti Tjan naar het KABK in Den Haag. Zijn afscheid werd groots gevierd in mei 2022, waarbij maar al te goed duidelijk werd hoeveel hij heeft betekend voor het centrum en hoe groot zijn draagvlak is binnen de internationale kunstenaarsgemeenschap. Na zijn vertrek nam Nico Thöne samen met het team het stokje over tot ik in oktober startte als kersverse directeur van het EKWC.

Zodoende zijn alle geplande activiteiten in 2022 gewoon doorgegaan. Ook dit jaar ontvingen wij meer dan 60 kunstenaars, waarmee wij voldoen aan de formele presentatienorm van OCW en de provincie. Daarnaast zijn ook onze activiteiten rondom kennisopbouw en kennisdeling uitgebreid. We startten met het onderzoek naar het verduurzamen van het keramische proces en werken samen met verschillende onderwijsinstellingen in binnen- en buitenland.

2022 was ook het jaar waarin de wereld na enkele lockdowns openging. De beperkende coronamaatregelen verdwenen, kunstenaars vanuit heel de wereld wisten weer hun weg naar het EKWC te vinden.

Naast deze hoogtepunten waren er dieptepunten. De oorlog in Oekraïne en de daaropvolgende energiecrisis raakten het EKWC. Onze gasprijzen zijn per 1 januari enorm gestegen. Wij kunnen én willen niet langer zo doorgaan. De komende jaren gaan we het gehele keramische proces opnieuw onder de loep nemen en concrete doelen formuleren om dit te verduurzamen. Er zijn veel

uitdagingen op verschillende onderdelen en er zijn geen kant-en-klare oplossingen beschikbaar. Het EKWC is gewend om uitdagingen aan te gaan en te werken met een interdisciplinair team van wetenschappers/technici en kunstenaars. Het wordt tijd om opnieuw te kijken naar materialen, technieken, energiebronnen en onze manier van werken. Als het ons lukt om het werkcentrum binnen 5-8 jaar in zijn geheel te verduurzamen, dan kunnen we hierin vooroplopen binnen het veld. Eén ding is echter glashelder: op de oude voet kunnen we niet doorgaan. Niet qua kosten (nu nog vooraf bepaald door hoge energieprijzen, maar de grondstoffen worden ook duurder en schaarser), en ook niet qua belasting van het milieu.

De eerster stappen richting een meerjarenplan zijn al gezet. In de laatste maanden van 2022 – mijn eerste maanden als directeur van het EKWC – zijn we gestart met het vormgeven van de nieuwe ambities en plannen van het EKWC, waarbij er meer ruimte komt voor onderzoek en innovatie en het verduurzamen van het keramische proces centraal staat. We zijn hiermee al halverwege. Niet alleen was er een directeurswissel, ook de boekhouder vertrok en we gingen op zoek naar een nieuwe accountant. Er werd een nieuw boekhoudsysteem ingericht en de eerste stappen richting een nieuw personeelsbeleid zijn gezet.

In de laatste maanden van 2022 – mijn eerste maanden als directeur van het EKWC – zijn we gestart met het formuleren van de nieuwe ambities en plannen van het EKWC in een nieuw meerjarenplan.

In de toekomst komt er meer ruimte voor onderzoek en innovatie: Het verduurzamen van het keramische proces centraal staat.

Tot slot een woord van dank. Dank aan alle kunstenaars, ontwerpers en architecten – de mensen die de prachtige projecten ontwikkelen in het EKWC. Dank aan het Ministerie van OCW en de Provincie Noord-Brabant voor hun bijdrage en steun.

Dank aan alle onderwijspartners en samenwerkingspartners. Maar vooral dank aan alle medewerkers en vrijwilligers van het EKWC die in een jaar vol verandering koers hebben weten te houden.

Geertje Jacobs

TOELICHTING

In dit verslag wordt – naast een uiteenzetting van de financiële positie van het EKWC en een beknopte beschouwing van de stand van zaken binnen de organisatie – een overzicht gegeven van de activiteiten die in 2022 hebben plaatsgevonden.

DEELNEMERS

De prestatieafspraak van het EKWC met de Provincie Noord-Brabant met het Ministerie van OCW is het ontvangen en begeleiden van 60 deelnemers per jaar. Ook in 2022 is deze doelstelling gehaald. Naast de 60 deelnemers hebben we tevens 20 internationale studenten een werkperiode aangeboden in

het EKWC (het Ecart project). Vanaf dit jaar kiest het EKWC ervoor om de kunstenaarsprofielen en de resultaten van de werkperiodes niet meer op te nemen in het jaarverslag, maar om ze apart toe te lichten in een beknopte, jaarlijks terugkerende publicatie.

19 mei - 10 aug 2022	Stuart Jackson	Schotland
19 mei - 10 aug 2022	Linda Zhang	Canada
26 mei - 17 aug 2022	Jolita Klein Egelink	Nederland / Nieuw Zeeland
26 mei - 17 aug 2022	Yazan Maksoud	Syrië
2 jun - 24 aug 2022	Valerie Suter	USA
2 jun - 24 aug 2022	Mari Minato	Japan
9 jun - 31 aug 2022	Jihye Kim	Zuid-Korea
23 jun - 14 sep 2022	Ceel Mogami de Haas	Nederland
23 jun - 27 jul 2022	Gemma Luz Bosch	Spanje
30 jun - 9 sep 2022	Tyna Adebowale	Nigeria
30 jun - 27 jul 2022	Jonas Wijtenburg	Nederland
14 jul 14 - 5 okt 2022	Takumi Morozumi	Japan
21 jul - 14 sep 2022	Nicolettta Favari & Christopher Salvito	Italië / USA / Italië
28 jul - 19 okt 2022	Inger Sif Heeschen	Denemarken
28 jul - 19 okt 2022	Sarah Pschorr	Duitsland
4 aug - 26 okt 2022	Mirte van Laarhoven	Nederland
4 aug - 26 okt 2022	Natalya Zuban	Oekraïne
11 aug - 2 nov 2022	Kirsten Spuijbroek	Nederland
18 aug - 9 nov 2022	Alice Heron	Frankrijk
25 aug - 16 nov 2022	Erik Benjamins	USA
25 aug - 16 nov 2022	Bas Kosters	Nederland
1 sep - 23 nov 2022	Inez de Brauw	Nederland
8 sep - 30 nov 2022	Chiao-Chih Lu	Taiwan
8 sep - 30 nov 2022	Yiling Hung	Taiwan
29 sep - 12 okt 2022	Sabrina Basten	Duitsland
6 okt - 2 nov 2022	Jerron Herman	USA
6 okt - 21 dec 2022	Cruz Ugarte	Spanje
13 okt - 11 jan 2023	Carina Paoletti	Brazilië / Italië
13 okt - 11 jan 2023	Erno Langenberg	Nederland
20 okt - 18 jan 2023	Mirthe Klück	Nederland
27 okt - 25 jan 2023	Maaike Kramer	Nederland
27 okt - 25 jan 2023	Manita Kleft	Nederland
27 okt - 25 jan 2023	Mariëlle vd Bergh	Nederland
3 nov - 1 feb 2023	Mariska Koolen	Nederland
3 nov - 1 feb 2023	Koos Buster Stroucken	Nederland
10 nov - 8 feb 2023	Maartje Korstanje	Nederland
17 nov - 15 feb 2023	Sajoscha Talirz	Nederland

RESIDENTIES

17 nov - 15 feb 2023	Bram van Leeuwenstein	Nederland
24 nov - 22 feb 2023	Joran van Soest	Nederland
1 dec - 1 mrt 2023	Riet Wijnen	Nederland
8 dec - 9 mrt 2023	Yannick Ganseman	België
15 dec - 15 mrt 2023	Suzie van Staaveren	Nederland

OVERZICHT

Landen	Werelddelen	
België	Europa	40
Brazilië	Zuid-Amerika	2
Brazilië/Italië	Azië	9
Canada	Noord-Amerika	5
China	Afrika	1
Denemarken	Oceanië	1
Duitsland/Polen		1
Duitsland		4
Frankrijk		1
Hongarije		1
Ijsland		1
Italië		1
Japan		2
Nederland		25
Nederland/Nieuw Zeeland		1
Nigeria		1
Oekraïne		2
Roemenië		1
Schotland		1
Spanje		3
Syrië		1
Taiwan		2
USA/Italië		1
USA		4
Zuid-Korea		3

Leeftijd	Vrouw/Man	
32	Vrouw	44
33	Man	18
34		
35		
36		
37		
38		
40		
41		
42		
43		
45		
47		
48		
50		
51		
53		
54		
56		
60		

Selectie door twee commissies
In 2022 is de selectieprocedure voor deelnemers aangescherpt: alle aanmeldingen worden voortaan door twee commissies beoordeeld. Vooraf zijn diverse selectiecriteria vastgesteld. We startten dit jaar met een interne commissie; in de tweede ronde werden de ingediende werkplannen en CV's nogmaals beoordeeld door een tweede commissie met interne en externe deskundigen. Chequita Nahar, Head of programme Fine Art, Design bij Zuyd Hogeschool en Martijn Nieuwenhuyzen, directeur museum De Pont, namen plaats in deze commissie.

Conservatorenprogramma
Het afgelopen jaar nodigde het EKWC bij wijze van pilot vijf conservatoren met diverse achtergronden en kennisgebieden uit om de deelnemers inhoudelijk te ondersteunen in het proces. Door een externe inhoudelijke gesprekspartner aan te bieden beoogde het EKWC de deelnemer op zowel technisch als inhoudelijk vlak verder te kunnen brengen en de residentie nog waardevoller te maken. Elke deelnemer sprak gedurende het zijn werkperiode met minimaal één conservator. Hierbij werden de deelnemer en de conservator zorgvuldig aan elkaar gekoppeld op basis van discipline en achtergrond.

Het team van conservatoren:

- Jan de Brujin - Kunstmuseum Den Haag
- Bao Yao Fei - Design Museum Den Bosch
- Wendy Gers - Keramiekmuseum Princeshof
- Yvette van Caidenborgh - Museum Voorlin-den, Artfix
- Laurie Cluitmans - Centraal Museum

Het EKWC heeft deze pilot geëvalueerd en kwam tot de conclusie dat de gesprekken zeer waardevol waren voor de deelnemers, maar dat voor velen de inhoud onderschikt was aan de kans om te werken aan het netwerk. De gesprekken schoten regelmatig hun doel voorbij. In plaats van een informeel open gesprek over de werkpraktijk ontstonden er veel verwachtingen, bijvoorbeeld dat men een tentoonstelling zou kunnen realiseren. Daarnaast was het een te kostbaar project. Het EKWC wil dit type begeleiding in een andere vorm gieten door een zorgvuldige keuze voor andere, onafhankelijke gesprekspartners. Hierbij denken we blyvoorbeeld aan zelfstandige kunsthistorici, journalisten, collega-kunstenaars en filosofen.

SAMENWERKINGSVERBANDEN

Soundlab & Gaudemamus

Na een succesvolle crowdfundingsactie vonden in de zomer van 2022 twee Soundlab-pilots plaats in samenwerking met het Gaudemamus Festival te Utrecht - het festival voor jonge muziekpioniers. Gezamenlijk onderzochten we wat er voor nodig is om een optimale omgeving voor geluidspioniers te creëren. Met de geleerde lessen ontwikkelden Geluidskunstenaar en technisch adviseur Pierluigi Pompei samen met geluidingenieur Adam Foxwell het ontwerp van het Soundlab.

Gemma Luz Bosch, "Sluice Flute". Voor de Weerd-sluis te Utrecht, getoond tijdens het Gaudemamus Festival 2022

Stichting Watershed

Om ook ruimte te bieden aan schrijvers en te onderzoeken wat deze discipline voor het keramiekveld en het residentieprogramma kan betekenen, is het EKWC in 2020 met Stichting Watershed in Eindhoven begonnen met Write@ekwc: Een residency voor schrijvers, dichters en essayisten. Jerron Herman (US) is de derde writer-in-residence in het Europees Keramisch Werkcentrum.

Taiwan

Met het Ministerie van Cultuur van Taiwan heeft het EKWC al jaren een interessante uitwisseling. Elk jaar mogen twee deelnemers met de Taiwanese nationaliteit een volledig gesubsidieerde werkperiode volgen. Het Ministerie draagt vijf kandidaten aan, waarvan het EKWC er twee mag uitnodigen. De resultaten worden getoond in musea in Taiwan.

Acción Cultural Española (AC/E)

Acción Cultural Española (AC/E) is een bureau dat publieke steun voor de bevordering van cultuur regelt, zowel in Spanje als in het buitenland. De doelstellingen zijn onder meer het bevorderen van de internationale samenwerking van de Spaanse hedendaagse creatieve en culturele sector. Elk jaar ontvangt het EKWC een deelnemer met de Spaanse nationaliteit die drie maanden lang bij het EKWC onderzoek kan doen. Deze residentie staat open voor deelnemers van alle disciplines.

Oekraïense vluchtelingen

Geschopt door de ingrijpende oorlog in Oekraïne speelde het EKWC twee studio's vrij om twee vluchtelingen uit Oekraïne huisvesting en werkruimte te bieden. Oud-stagiaire en keramist Nataliya Zuban verblijft tweemaal drie maanden bij het EKWC.

Via TransArtist ontvingen we textielkunstenaar Ksenia Bylik, die twee maanden op het EKWC verblijft. Bylik werkte niet eerder met keramiek en het EKWC liet de keuze vrij of ze met het materiaal aan de slag wilde gaan, of de tijd wilde nemen om tot rust te komen. Uiteindelijk heeft Bylik een serie werken geproduceerd waarin ze haar ervaringen met de oorlog verwerkte. Tijdens haar verblijf vond ze een vaste woonplek in Amsterdam waar ze nog steeds verblijft.

Ksenia Bylik

Nataliya Zuban

ONDERWIJS

MBO Sint Lucas Creatief Vakmanschap

Ook dit jaar liep er een student van de opleiding creatief vakman stage in het EKWC. Ze ondersteunden de technisch adviseurs in de dagelijkse werkzaamheden, bij de begeleiding van de deelnemers en voerden onderzoek uit. Het EKWC vindt het belangrijk te investeren in toekomstige generaties keramisten, zeker met het oog op de verdwijnende technische en ambachtelijke kennis in het werkveld. De hoop is de stagiaires na hun opleiding een periode van het opdoen van werkervaring ofwel als deelnemer, ofwel als stagiair terug te zien.

Ecart

Samen met vijf Franstalige kunstacademies in Europa met een eigen keramiek afdeling is een gestart gemaakt om studenten een twee weken intensieve workshop aan te bieden in Oisterwijk. Op initiatief van Villa Arson in Nice, Ensead in Monaco en de academies van Brussel en Monaco is een Europees subsidie hiervoor aangevraagd en toegezegd. In 2021 zijn er bijeenkomsten geweest in Parijs en Brussel. In 2022 zijn deze vervolgd met bijeenkomsten en workshops in Oisterwijk onder leiding van de technisch adviseurs van het EKWC.

Stage student Master Natuurkunde

Binnen het EKWC wordt veelal vakoverstijgend gewerkt. In het werken met klei komen vraagstukken uit de scheikunde, natuurkunde, biologie, wiskunde en beeldende vorming samen. Servaes Wilder is student aan de Master of Education in Physics aan het Fontys in Tilburg. Nieuwsgierig naar deze manier van werken en wat het voor zijn vakgebied zou kunnen betekenen sloot Wilder zich een aantal weken aan bij ons residentieprogramma om te helpen bij het onderzoeken van vragen over de wetten van de fysica. Wilder ontwierp een model om het gasverbruik van de ovens nauwkeuriger te berekenen bij het stoken van keramiek.

Design Academy Eindhoven

De afgelopen jaren heeft het EKWC een nauwe band opgebouwd met verschillende hoger onderwijsinstellingen, nationaal en internationaal. Met de Design Academy te PLAATS is de band eveneens hecht. Jaarlijks vinden twee masterstudenten van de richtingen Contextual Design en Social Design de weg naar Oisterwijk om daar hun masterwerkstuk te maken. In 2022 selecteerde een commissie van docenten van de academie en adviseurs van het EKWC de ambitieuze studenten Claudia Parades Intrago en Julia Paetzold, die succesvol hun werkperiode hebben afgerond.

Studenten Project ECART 5

Geneve Sophie Conus, Ban Lei, Sébastien Davila, Arielle Tárzia, Déborah Engala

Nice Nikita Leroy, Perrine Boudy, Sébastien Schnyder, Léonore Chastagner, Héloise Farago

Brussel Béatrice Guilleman, Antoine Moulinard, Marta Rachlewicz, Alpy Gökcyan, Roxane Rajic

Monaco Séraphine Boucreux, Moa Ferreira Eva Filipczak, Célestine Laurent, Élise Lejeu

van kunstenaar Frank Koolen door middel van opdrachten met klei leren op diverse manieren te observeren.

Crosslabs: De maker als archivaris

Tussen het EKWC en de docentenopleiding Beeldende Kunst en Vormgeving en de docentenopleiding Scheikunde van het Fontys te Tilburg bestaat een jarenlange samenwerking, genaamd crosslabs. Het doel van deze samenwerking is het stimuleren van kruisbestuiving, vakoverstijgend werken en samenwerken. In het kader van kennishoud, -opslag en ontsluiting vroegen we de onderzochten *ze* verschillende werkwijzen en ontsluitingswijzen. Uit dit onderzoek zijn twee adviesrapporten voortgekomen, die wij meenemen bij onze vervolgstappen.

studenten te onderzoeken of en zo ja hoe je als maker je proces kunt archiveren terwijl je er nog middenin zit - De maker als archivaris.

KENNISDELING EN ONDERZOEK

Het EKWC is een Artist in Residence, maar ook een expertisecentrum op het gebied van keramiek. In 2022 vonden er diverse werkzaamheden plaats om dit aspect van de organisatie verdere ontwikkelingen. Vaak gebeurde dit in samenwerking met anderen. Materiaal uit het EKWC archief.

Het archief

Het EKWC bezit een volledig analog archief met meer dan 1500 deelhermersmappen met daarin glazuur- en kleireceptuur, materiaallenijsten en stookprogramma's, maar ook foto's, handgeschreven notities en briefwiss-

In 2022 rondde Victoria Anastasyadis het onderzoek 'Het maakproces als cultureel erfgoed' af, mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Mondriaan Fonds. Anastasya-

selingen. In 2021 zijn de eerste stappen gezet in het toegankelijk maken van het archief, dankzij een archieftraject van stichting DEN en de aansluiting bij het Netwerk Archiven Design en Digitale Cultuur. Het doel is de opensourcebenadering van het EKWC te versterken door alle opgeslagen kennis digitaal te ontsluiten. Niet alleen voor intern gebruik, maar ook voor de makers van de toekomst.

In 2022 rondde Victoria Anastasyadis het onderzoek 'Het maakproces als cultureel erfgoed' af, mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Mondriaan Fonds. Anastasya-

dis onderzocht de relaties tussen het archief van het EKWC en de keramiekcollectie van het Design Museum Den Bosch. Voor het EKWC is een beter beeld ontstaan van de inhoud van het archief en de mogelijkheden én onmogelijkheden ervan. Daarnaast is de gedetailleerde geschiedenis van de instellingen, die teruggaat tot in de jaren zeventig, gedocumenteerd en beschreven. Al met al is het voor beide instellingen een leerzaam traject geweest dat het belang van gestructureerde vastlegging onderstreept.

ALUMNI (1472)	PRESNT PARTICPANTS (15)
Zoek kunstenaar	
Jaar vanaf (1960)	Jaar tot (2022)
Selecteer een land	Filter
All A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y	
Z	
AART ROELANDT	ABDELLAZAK SABIL
ADRIAN COULTON	AD SWINNERTON
ADRIANA JONASCU	ADRIAN REES
AGNES DECOUR	AFRE GOLSTIJN
AGNES HUSZ	AGNESE ROSE
ALIA STEINWAG 11	AKANE SAITO
AKIO TAKAMOTO	ALINA MARIA TREBACIĆ AV

Digitalisering en ontsluiting archief met vrijwilligers

In het archief van het EKWC bevinden zich ruim 8000 dia's, die teruggaan tot 1970. Op deze dia's staan onder andere gemaakte werken van deelhebbers als Armando, Tony Cragg, Antony Gormley en Betty Woodman. Maar ook bieden ze inzichten in de studio's en geven ze een beeld van werken in wording, samenwerkingen, projecten, workshops en de deelnemers aan het werk. Zo zien we bijvoorbeeld op een aantal foto's een zeer jonge Anish Kapoor aan het werk in zijn studio.

Sommige van de werken op de dia's bestaan zelfs niet meer. Niet alleen geeft dit diaarchief een mooi overzicht van het soort werk dat door de jaren heen bij het EKWC wordt gemaakt, ook schetst het een prachtig tijdsbeeld. Om deze afbeeldingen duurzaam te

bewaren werken vier vrijwilligers, drieënhalve dag in de week aan het inscannen ervan. De scans worden vervolgens op onze website in de beeldbank direct ontsloten voor het publiek. Het vullen van de beeldbank is de eerste stap in de digitale ontsluiting van het archief van het EKWC. Zie ook: <https://ekwc.nl/kunstenaars/>

NADD

Het Netwerk Archiven Design en Digitale Cultuur (NADD) is het samenwerkingsverband gericht op Nederlands ontwerpgoed. NADD maakt de relatie tussen ontwerp en maatschappelijke vernieuwing zichtbaar en wil hiertoe aantonen dat de archivering en ontwikkeling van design en digitale cultuur erfgoed van wezenlijk belang is voor de samenleving. Sinds 2022 is ook het EKWC lid van dit netwerk om kennis op te doen en te delen omtrent duurzaam kennishoud en duurzame ontsluiting. Andere leden van het netwerk zijn onder andere het Allard Pierson, Museum Boijmans Van Beuningen, het Nederlandse Instituut voor Beeld en Geluid en het TextielMuseum.

Research residents

De komende jaren wil het EKWC het aantal research residenties verder uit gaan breiden. Aan de hand van een eigen onderzoeksagenda met een sterke focus op verduurzaming worden er samenwerkings gezocht met derden om een specifiek aspect van het keramische proces te onderzoeken.

Dutch Culture: inspiratiereis Japan

Dankzij Dutch Culture organiseerden wij een inspiratiereis voor de kunstenaar Koos Buster en technisch adviseur Tjalling Mulder naar Japan. Het doel van de inspiratiereis was: de ontwikkeling van jong talent, stimulering van kennis en culturele uitwisseling op het gebied van keramiek en het versterken van de relaties in Zuid-Azië.

Fotografie door Vanessa Kappler, in opdracht van het NADD

Buster bezocht onder andere de keramische Arita-regio. Hij was zeer onder de indruk van de regio, de keramische werkplaatsen en de aanwezige kennis. Buster heeft vele contacten gelegd en zijn netwerk uit kunnen breiden. Tjalling Mulder heeft zich een maand lang in Aritain de historische en technische aspecten van de Japanse keramiektraditie verdiept. Gedurende deze maand maakte hij kennis met de lokale meesters, bezocht lokale werkplaatsen en werkte volgens Japanse traditie met keramiek onder leiding van lokale meesters. Omgekeerd maakten de lokale meesters kennis met het EKWC, de werkwijzen en open sourcevisie, en de hedendaagse Nederlandse keramiektraditie door middel van lezingen, presentaties en gesprekken.

Die heeft echter een aantal beperkingen, namelijk het formaat van de 'kleicartridge' die dicteert hoe lang er aan een stuk geprint kan worden, en het beperkte formaat van de printer. Alblas en Langenberg gingen op zoek naar oplossingen voor een eindeloze kleiprinter op groot formaat. Ze bouwden van restmateriaal en arduino's een groot formaat printer en onderzochten manieren om de klei pas te laten stollen bij de printkop. Door het concept van een pasteuze klei los te laten en deze te vervangen door een gietklei kon er nu vanuit een groot voorraadvat gewerkt worden. Pas op het laatste moment wordt een stelmiddel toegevoegd dat de gietklei bijna direct in de extruder doet stollen, waardoor de klei printbaar wordt.

Eindeloze kleiprinter| Research residentie

Het EKWC nodigde in 2022 de Nederlandse architect Erno Langenberg uit voor een research-residentie in samenwerking met technisch adviseur Sander Alblas van het Fablab. In het Fablab bevindt zich een kleiprinter die al jaren naar revredenheid dienstdoet.

Bibliotheek

In de publieke ruimte van het EKWC bevindt zich een bijzondere en eclectische bibliotheek. Lange tijd was er weinig aandacht voor de bibliotheek. Er was geen aankoopbeleid; het EKWC ontving vele boeken van alumni met werk gemaakt in het EKWC en/of schenkingen van de achterban. In de loop van de tijd ontstond er een uitzonderlijke verzameling met prachtige en unieke kunstenaarsboeken, catalogi en zeldzame technische boeken over keramiek. In 2018 trok het EKWC een vrijwilliger aan die een eerste stap heeft gezet in het op orde brengen van de bibliotheek. Er bleken vele boeken van grote waarde in te zitten.

In 2022 is er een nieuwe vrijwilliger aangetrokken meteen achtergrond als bibliothecaris, die ondersteund wordt door een tweede vrijwilliger. Gelukkig hebben ze allebei nagelopen, opnieuw geordend en gearriveerd; bovendien hebben ze de verouderde database weer up to date gebracht. Deze database is op de website van het EKWC gepubliceerd en beschikbaar gemaakt voor het publiek. Tevens is de bibliotheek naar de publieke ruimte verplaatst zodat iedereen er gebruik van kan maken. Het EKWC leent geen boeken uit, maar iedereen is welkom om onder het genot van een heerlijk kopje koffie in de bibliotheek te werken.

Julian Vogel treedt op met keramische diabolo's tijdens het afscheid van directeur Ranti Tjan

PUBLIEKS-ACTIVITEITEN

Ook al heeft het EKWC geen formele publiekstaak, vanuit ons beleid over kennisdeling is het ons streven om met regelmaat onze resultaten te delen met een breder publiek. Dit delen doen wij op de volgende manieren:

Rondleidingen

Aan het begin van het jaar waren er nog enkele coronamaatregelen van toepassing. Op 15 februari verviel de 1,5 meter afstandsregel, half maart hoefden we geen mondkapjes meer te dragen. De coronamaatregelen hebben nog wel een effect gehad op de rondleidingen: er werden in het voorjaar nog nauwelijks groepsactiviteiten georganiseerd.

In 2022 bezochten 528 bezoekers ons bij de reguliere rondleidingen. Daarnaast ontvingen wij 622 bezoekers met een georganiseerd groepsbezoek. Ook collega's en onderwijsinstellingen uit binnen- en buitenland wisten ons te vinden: naast bezoek van de Nederlandse academies (Jan van Eyck, St. Joost, HKU, Design Academy, KABK) ontvingen we ook scholen uit België (Academies Turnhout, Arendonk, Hoogstraten), Denemarken, Zweden en Duitsland.

Op 22 september ontvingen we (bijna) alle Brabantse burgemeesters tijdens de jaarlijkse Burgemeestersdag.

Keramiekijkers

Keramiekijkers is een educatief programma dat het EKWC wederom in 2022 aan dertig leerlingen van het Oisterwijkse Durendael College gaf. Het programma is onderdeel van

de Durendael Cultuurdag, op inschrijving en elk jaar als eerste vol. Met de leerlingen wordt er door middel van actieve kijkoefeningen een gesprek gestimuleerd waarbij de leerlingen zichzelf, elkaar en het EKWC leren kennen door middel van kunst. Vervolgens volgen ze een kleiworkshop waarin ze worden uitgedaagd te experimenteren en het resultaat los te laten.

Sarah Pschorr, tijdens de Test Case in september

Kristel Baele, voorzitter van de Raad voor Cultuur opent de Test Case op 15 mei

Art in Oisterwijk

Van 3 t/m 26 juni veranderde het historische centrum van Oisterwijk in een kleurrijk, verrassend en inspirerend openluchtmuseum voor de tweede editie van Art in Oisterwijk. Een gratis toegankelijk kunstfestival voor jong en oud, waar 35 kunstenaars uit 12 verschillende landen in totaal 50 beelden exposeren midde op de Lind. Het thema van deze editie was 'Praat met mij'. Het EKWC presenteerde twee alumni, Ineke Hans en Koen Dudink, in de etalage van Juwelier Mignon.

Nationaal Keramiek Museum Princessehof

Regelmatig presenteren deelnemers van het EKWC hun werk in het Nationaal Keramiek Museum Princessehof in Leeuwarden. Dat gebeurt in de verschillende tentoonstellingen in het museum, of in de EKWC@Princessehof ruimte op zolder. In 2022 presenteerde ontwerpduo Humade de tentoonstelling Sea Silt, Linking Elements. Twee prachtige tentoonstellingen met werk gemaakt in het EKWC van de twee Koreaanse kunstenaars Meekyoung Shin en Yoon Seok Hyeon eindigden in 2022.

Tentoontellingen

Het werk van de kunstenaars die in 2022 bij ons hebben gewerkt is getoond op vele tentoonstellingen wereldwijd. Ook staart nog het een en ander op de planning. Deze tentoonstellingen zijn terug te vinden op de alumnipagina van onze website. Het EKWC werkte in 2022 aan twee andere projecten mee. Een lokaal project en een nationaal project:

COMMUNICATIE

De communicatie van het EKWC verliep in 2022 via de maandelijkse nieuwsbrief en de wekelijkse Instagrampost. Ons Instagramkanaal wordt druk bezocht en kent een steeds groter aantal volgers (11.700).

Er is beperkt budget voor mensen en middelen om de communicatieactiviteiten uit te breiden.

Alice Heron

17:58 < **ekwc** 757 Berichten 11.8 d. Volgend ...

17:59 < **EKWC_oisterwijk** Berichten 302 Volgend ...

EKWC Kunst EKWC is the European Ceramic Workcentre. The international artist-in-residence and centre-of-excellence for ceramics. Vertaling weergeven www.ekwc.nl Gefolgd door studiomiekemeyer, studioharmenelke en 29 anderen

Volgend Bericht Contact +8

348 vind-ik-leuks

DE DRIE CODES

FAIR PRACTICE CODE

De Fair Practice Code beoogt werkenden in de culturele sector op een juiste en rechtvaardige wijze te belonen en een duurzame en transparante bedrijfsvoering te voeren. In 2023 organiseert het EKWC diverse interne workshops en trainingen rondom dit onderwerp met behulp van de Fair practice lab workshop. Het EKWC heeft een eigen

rechtspositie voor haar werknemers waarbij de HBO CAO als leidraad wordt gebruikt. In 2023 worden de functiebeschrijvingen en de waardering opnieuw bekeken. Het EKWC volgt in alle samenwerkingsprojecten de honorariumrichtlijnen voor kunstenaars en ontwerpers.

CODE CULTURELE DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Deelnemers

Zoals het overzicht laat zien heeft het EKWC geen gebrek aan internationale deelnemers. De uitdaging voor de komende jaren is om het EKWC meer toegankelijk te maken voor deelnemers uit minder welgestelde landen. De stijging van alle kosten heeft als risico dat de residents alleen nog maar weggelegd zijn voor de happy few. In 2023 wordt in een nieuw beleidsplan dan ook aandacht gegeven aan sociaal-economische ongelijkheid.

Medewerkers

Het personeelsbestand is divers wat betreft het type arbeidsrelaties (part-timers, vrijwilligers, freelancers). Het team is deels divers qua achtergrond, opleiding, nationaliteit en leeftijd. In 2023 onderzoeken we onze ambities om de diversiteit en vooral het diversiteitshandelen binnen ons team te verbreden. Zo startten we met een training van het team en doorlopen we de Fair Practice Code.

CULTURAL GOVERNANCE CODE

Het EKWC onderschrijft de Cultural Governance Code en handelt hiernaar.

RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

Stijgende kosten

In nog geen jaar tijd zijn op drie posten de kosten explosief gestegen. Per onderdeel lichten we toe welke stijging in 2022 heeft plaatsgevonden en wat we de komende jaren verwachten.

Stijging energiekosten

Ons energiecontract liep eind december af en sinds 1 januari hebben we nieuwe energietarieven. De jaarthuis energiekosten stijgen met 270.000 euro naar 350.000 euro per jaar. Daarmee zijn vanaf 1 januari de energiekosten 19% van de totale begroting van 2023. Het grootste deel van deze energie wordt ingezet bij het stoken van de keramische ovens.

Stijging materiaalkosten

De tarieven van de grondstoffen en materialen zijn de afgelopen tijd met 47% flink gestegen. En het einde van de prijsstijging is nog niet in zicht. De stijging van deze kosten zal deels doorbelast gaan worden aan de deelnemers, die dus ook te maken krijgen met steeds hogere kosten.

Stijging salariskosten

De rechtspositieregeling van het EKWC volgt de HBO CAO. De salarissen hadden in 2022 en in 2023 gecorrigeerd moeten worden. Deze salarisverhogingen willen we heel graag doorvoeren, maar vanwege de flink stijgende (energie)kosten is hier geen financiële ruimte voor. Dit kan pas als duidelijk is dat er steun komt van onze subsidiegevers om deze indexering nu en in de toekomst op te vangen.

Consequenties voor werkcentrum én voor deelnemers

Deze stijgende kosten zorgen samen in 2023 voor een begrotingstekort. Het EKWC is in 2012, tijdens de bezuinigingsronde van Halbe Zijlstra, uit de Bis-regeling gezet. Het werkcentrum heeft het pand in Den Bosch moeten verkopen en van de opbrengst van de verkoop hebben we kunnen overleven tot we in 2020 in de nieuwe Bis-regeling kwamen. De laatste tien jaar is het onmogelijk geweest om reserves aan te leggen. Wij kunnen dit recent ontstane, structurele tekort dan ook niet opvangen uit eigen middelen.

Maatregelen korte termijn/ lange termijn
Het centrum heeft reeds enkele maatregelen genomen en werkt aan een langetermijnstrategie om relevant te blijven en te overleven in de toekomst.

Verder verduurzamen/ besparen en informeren (beheerslasten)

Er is in 2022 ca. 300.000 euro geïnvesteerd in het verduurzamen van het gebouw. Dit hebben we kunnen doen met een lening van de Provincie Noord-Brabant. Er liggen 160 zonnepanelen op het dak en we hebben meerdere warmteboilers; de studio's en de leidingen worden geïsoleerd. We maken samen met een externe energieadviseur een inventarisatie van de belangrijkste 'standaard' verduurzamingsmaatregelen die we nog kunnen nemen. Begin 2023 volgt er een herinventarisatie, waarbij ook gekken wordt naar de woonruimten van de residenten.

Door te investeren in bouwtechnische aanpassingen, kunnen wij op de lange termijn onze beheerslasten terugbrengen. Voor de activiteiten is dit niet zo gemakkelijk.

Verduurzamen keramisch proces als speerpunt

Ons doel is om het werkcentrum binnen 5-8 jaar in zijn geheel te verduurzamen. Als dit lukt, lopen we voorop binnen het veld. Glashelder is echter: op de oude voet kunnen we niet doorgaan. Niet qua kosten (nu nog vooral bepaald door hoge energiprijzen, maar de grondstoffen worden ook duurder en schaarser), en ook niet qua beëlasting van het milieu.

Het eerst half jaar van 2023 werken wij deze ambities uit tot een meerjarenplan met concrete onderzoeksvragen. We gaan op zoek naar partners (bedrijven, wetenschap & onderwijs), zodat we eind 2023 subsidieaanvragen kunnen doen. De eerste ideeën en plannen krijgen steeds meer vorm.

Gevolgen voor de residenten

De materiaal- en stookkosten worden los doorberekend aan de residenten op basis van verbruik.

De tarieven voor energie en materiaalgebruik worden bijgesteld. Dit betekent dat een kwetsbare groep makers, die al veel geld blijven moet zoeken voor de residentie, nog meer kosten krijgt. Wij merken nu al dat het voor kunstenaars steeds lastiger wordt om geld bijeen te brengen voor een residentie in het EKWC. Het is essentieel dat een werkperiode in het centrum toegankelijk blijft voor en brede groep makers. Het mag niet een exclusieve aangelegenheid worden, dat is in

strijd met onze principes en de door ons onderschreven Fair Practice Code.

We zijn wel van mening dat het belangrijk is realistische kostprijsen te communiceren. Een heldere communicatie over werkelijke kosten in combinatie met het aanbieden van alternatieven moet zorgen voor meer bewustzijn en de wil om te veranderen. Ons streven is om de kunstenaar in de vaste kosten van de residentie tegemoet te komen.

Continuïteit

Het EKWC is sinds eind 2022 in gesprek met OCW, de Provincie en de Gemeente Oisterwijk over deze stijgende kosten en de mogelijkheid voor extra steun vanuit de in 2022 aangekondigde steunpakketten.

FINANCIËLE RESULTATEN EN FINANCIËLE POSITIE

Exploitatierekening 2022
De exploitatierekening en toelichting vindt u in bijlage 1 van de jaarrekening.

Toelichting op financiële resultaten 2022
In de jaarrekening van 2022 wordt het volledige resultaat en de toelichting op de cijfers gepresenteerd.

Het resultaat uit gewone bedrijfsvoering voor 2022 komt uit op €10.593,00 negatief. Dit komt door het teruglopen van de inkomsten. Het gehelelaan inkomen voor het Europees Keramisch Werkcentrum / European Ceramic Workcentre was €17.781 lager dan begroot. Deze achterstand komt vooral door het wegvalen van incidentele subsidies, €64.304 minder dan begroot. Dit is deels gecompenseerd door hogere inkomsten uit kaartverkoop en de deelnemers bijdragen (€15.601). Daarnaast is de ontvangen subsidies van OCW met €30.922 hoger dan begroot in verband met indexering.

De bestedingen in 2022 zijn gestegen door hogere energie-, materiaal- en onderhoudskosten. De kostenstijging van de energiekosten zijn door een eenmalige meevaller, terugaf energiebelasting, opgevangen. De stijging van de materiaalkosten door hogere inkooparieven is doorbelast aan de deelnemers. Onder aan de streep bedraagt het exploitatieresultaat €17124 negatief. Dit komt door ongerealiseerd resultaat uit effecten

(€105.727,-). Dit bedrag wordt van bestemmingsreserve aflossing hypotheek ontrokken.

Ondernemerschap
Ondernemerschap is een breed begrip. Kansen zien, mogelijkheden verkennen en samenwerkingen aangaan teneinde je doelstellingen te bereiken, vallen daar allemaal onder. Daar zijn we in 2022 actiever mee bezig geweest.

Onze eigen inkomsten bestaan uit drie onderdelen. Dit betreft allereerst de inkomsten van structurele en incidentele subsidies. Structureel zijn de subsidies vanuit het Ministerie van OCW en de Provincie Noord-Brabant. Incidenteel zijn de subsidies van culturele fondsen voor de organisatie van specifieke projecten en activiteiten. Een ander deel van onze eigen inkomsten komt van de eigen bijdrage van de zestig deelnemers per jaar. Daarnaast kent het EKWC twee semi-commerciële activiteiten, die de komende jaren verder ontwikkeld dienen te worden.

Winkel

Sinds enkele jaren heeft het EKWC een winkel. Dankzij de inzet van vrijwilligers is het mogelijk om dit onderdeel van de organisatie draaiende te houden. In 2022 hebben we vastgesteld dat de winkel een andere insteek opzet nodig heeft, zodat het profiel en de

focus scherper worden. De plannen hierover worden in 2023 verder ontwikkeld en de komende jaren uitgewerkt.

Verhuur

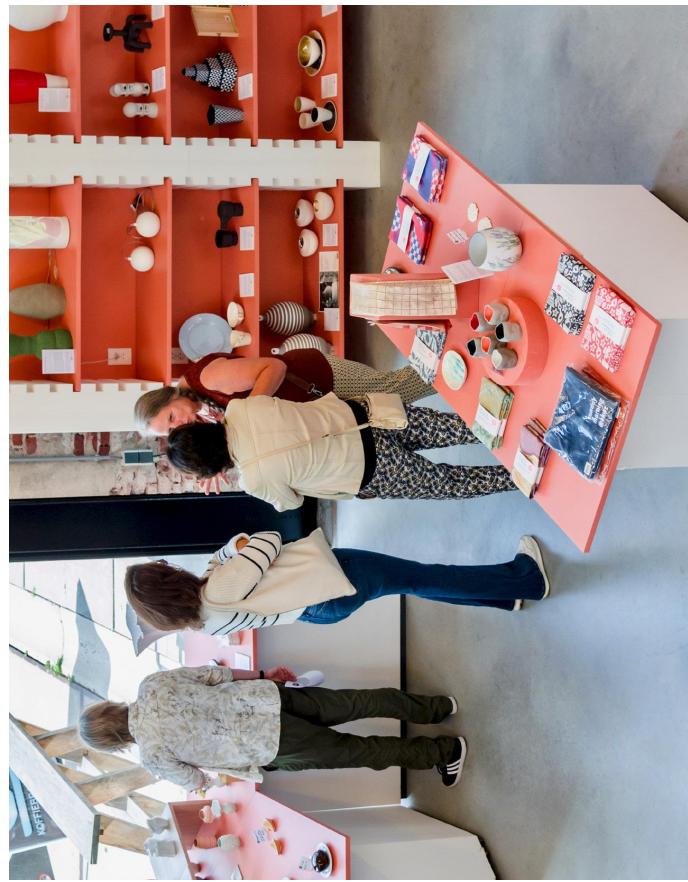
Het EKWC heeft een prachtige ruimte in het pand die flexibel ingezet kan worden voor tentoonstellingen, presentaties en eigen projecten. Deze ruimte verhuren we ook steeds vaker aan derden. Voor bijzondere ontvangers, heidagen en fotosessies.

In 2022 organiseerden we de eerste inspiratieworkshop waarin een groep onderbe-

geleiding van een kunstenaar kennismaat met de manier van werken van het EKWC. Dit model willen we de komende jaren verder ontwikkelen en de verhuuractiviteiten uitbreiden.

Sponsors en fondsen

Ook dit jaar werden diverse kunstenaars door het Prins Bernhard Cultuurfonds en de stichting Achterbergh Domhof gesteund in hun residentie. Wij, en de kunstenaars, zijn de fondsen erg dankbaar voor de extra steun.

Winkel van het EKWC

Jonas Wijtenburg

ORGANISATIE

Directeur-bestuurder
Ranti Tjan (tot 1 juni 2022), Geertje Jacobs
(vanaf 1 okt 2022)

Programmamanager
Nico Thone

Adviseurs
Sander Alblas, Froukje van Baren, Luc Daamen, Katrin Konig, Mieke Montage, Tjalling Mulder, Katrina Niebergal, Pierluigi Pompei

Kantoor/Werkplaats/Huishoudelijke dienst
Linda Barkhuizen, Yves Brandsma, Annelies Broenink, Annette van den Hout, Debby Lutter, Monique Ouwens

Vrijwilligers archief

Henry Molenaar, Christien van Esch, Piet Thomassen, Diny Muskens, Mirjam Scheffer
(tot juli 2022)

CLOFON

Tekst

Nico Thone
Geertje Jacobs

Ontwerp en beeldredactie

Francien van Cappelle

Huisstijl EKWC

Trapped in Suburbia

Fotografie

Ad van Lieshout
Rachel Dielemans
Arian Lammermans

